

Ya Hu Ve Adem 19

– KENAN KOÇ · 20 Ocak 2017

5.2-) Taoizm'de Nefs Terbiyesi

Tüm bunlardan dolayı Tao'ya düşünce yoluyla, bilerek ve isteyerek zihni zorlamayla ulaşılamaz. Çünkü yol, oradaymış gibi bir haldir. Yol tabiri, var olan ama elle tutulamayan bir durumu anlatır. Tao'ya ulaşmak için biçimlenmiş zihin alanının dışında, başka bir tür bilinç hali gereklidir. Bunun içinde nefes ve zihni arılaştırma teknikleriyle birlikte meditasyon yapılmalıdır. Tao, anlatılan oradaymış gibi halinden dolayı, sayısız varlığın doğup büyüüp ölüşünü taraf tutmadan, karışmadan ve oluruna bırakarak izler. "Göğün ve Yer'in merhameti yoktur, Her şey onun için bir saman köpektir" derken buna dikkat çekilir. Saman köpek cenaze törenlerinde kullanılan bir adak simgesidir. Törende, çevresinde dolaşanlar ona ayaklarıyla basarlar. Törenden sonra ise yakılır. Bu cümlede her şeyin, O'na göre geçici olduğu vurgulanır. Bu nedenle bilge kişi de insanlar için kayıtsız kalır. Onun için, insanları kusurları ve zayıflıkları için yargılamayan geniş yürekli Budist azizlerinin kör olduğu söylenir. Hatta bilge, kendisi için bile, benlik duygusundan arınmış olmalıdır. "Bilge kişi, varlığını belli

etmez." İyilik yapar ama umursamaz, başına gelenler için yerinmez. Kendi varlığıyla mutludur. Boş zihinle oturup, ruhsal bedenini kucaklar. Çokluk âleminde yaşamasına rağmen Bire, bilincinin derin temelindeki bölünmemiş hale bağlıdır.⁷

Anlatılan bu haller, Tao te ching'de şu pasajlarla açıklanır:

"Bilgenin benliği yoktur. İyilere iyi, iyi olmayanlara da iyidir. Böylece iyiliğe ulaşır. Sadık olan insanlara karşı sadakatlidir. Sadık olmayanlara karşı da sadakatlidir. Zira erdemın kendisi sadakattir. Kalbini daima basit kılar."

"Benliğini yok edebilir misin?/ Benlik ve başkaları düşüncesinden vazgeçebilir misin?/ Tüm bu ikilikleri terk edip,/ Şüphe ve panik olmaksızın Tao'yu benimseyebilir misin?/ Öyleyse mükemmel birliğin merkezine ulaşabilirsin"

"Hoşgörü diye bir şey yoktur/ Çünkü başkası diye bir şey yoktur/ Bilge, bütün kişilik düşüncelerini bir kenara bırakmış/ Ve önyargısız olarak iyi niyetini her yana yaymıştır/ Asla nefret etmez, asla karşı koymaz, asla yarışmaz;/ O yalnızca daima öğrenir ve varolur/ Sevmek, nefret etmek, ümit sahibi olmak: Tüm bunlar bağlılıktır/ Bağlılık, kişinin gerçek varoluşunu engeller/ Bu nedenle mükemmel varoluş hiçbir şeye bağlı değildir/ Ve yapısız bir tavırla herkese aittir"

"Sıradan insana göre, farkında olması gereken başkaları vardır/ Oysa, ne kendisi, ne de başkası diye bir kavram vardır"

"Gerçek savaşçının öfkesi yoktur/ Bu, düşmanını ele geçirmektir/ Yarışmama erdemine sahip olmaktır./ Vuruşmadan düşmanı ele geçirmek,/ Olmayan bir silahı kullanmak diye işte buna derler./ İki ordu

savaşa tutuşunca,/ Zafer, rahat davranan tarafın olur."

"Bilge kişi çaba sarf etmeden işlerini yürütür/ Mülkiyet duygusu olmadan yaşar"

"Benliğinden vazgeçmesi değil mi,/ Onun benliğini kemale erdiren"

"Derdin çokluğu benliktendir/ Benlik olmasa dert olur muydu"

"Gökyüzü sürüp gidiyor, yer direniyor/ Nedir onları sonsuz ve dayanıklı kılan?/ Onlar, kendileri için yaşamıyorlar/ Onları sonsuz ve dayanıklı kılan işte budur."

"Mutsuz olmam beden sahibi olduğum içindir/ Bedenim olmasa, mutsuzluk nereye isabet edebilir?"

"Kendini dünyaya vermeye değer veren kişiye,/ Dünya ödünç olarak verilsin./ Aşka değer vererek kendini dünyaya adayan kimseye gelince,/ Ona dünya verilsin" Benzer olarak "Men

kâne yurîdül hayâted dünyâ ve zînetehâ nüveffi ileyhim a'mâlehüm fî hâ..." (1 1/15) "Dünya hayatını ve onun ziynetini isteyene, amelinin karşılığı olarak onu tamamen veririz."

"Dünyayı ele geçiren, onu kaybeder."

Taoizm yorumcularından Su Che'ye göre "Yol her şeyin anasıdır." Çok kişi başka şeylerin peşine düşüp Yol'u unuttur. Ancak bilge şeylerden etkilenmez ve bebeğin anne memesine uzanması gibi Yol'a ve onun temel kaynağına uzanır.⁷ "Kimseyle yarışmadığı için,/ Kimse onunla yarışamaz."

Taoizm'in tüm bu felsefesi, her şeyle uyum içinde olmak diye ifade edilebilir. Zira "Uyumu bilmek, ebedi olanı bilmektir/ Ebediliği bilmek, aydınlıktır" Bilge her şeyle uyumda olma halini yakaladığı için benliği yoktur. Kimseyle yarışmaz ve kimseyi ya da olayları yargılamaz. İçinde kötü düşüncelere yer vermez.⁷

"Kadim öğretiler zihni huzura kavuşturur/ Kişiye bütün varlıklarla uyum içinde bir hayat sunar/ Bu öğretilerin ilk kuralı, ayırım yapmama erdemidir/ Hak edeni kolla/ Onunla eşit düzeyde hak etmeyi de kolla/ Erdemini tüm yönlerde ayırım yapmadan yayarsan/ Ayakların Tao'ya giden yolda, sağlam bir yere basar"

"Tao ile yekvücut olmak isteyen, tüm varlıklara kucak açmalıdır/ Hiçbir öfke ve karşı çıkış göstermeden kabul etmek Tao'nun en önemli kuralıdır/ Ayırım Tao'nun doğasına aykırıdır/ Husumet ve ayırımın önünden giden kişi/ Her şeyle uyumlu bir bütünün içine girer"

"Kişinin ruhu Tao'dan her uzaklaşında biraz daha kirlenir/ Öfke bir uzaklaşmadır/ Direnme bir uzaklaşmadır"

"Birliğe katılmak isteyenler/ İyilik ve kötülük, güzel ve çirkin, yüksek ve alçak,/ Tüm çift kutuplu fikirleri ortadan kaldırmalıdır/ Gerçekte onların akılları,/ Evreni uyumlu bir birlik olarak algılamaya engel olacak/ Herhangi bir düşünceden uzak olmalıdır"

"Beğeni, kazanma peşinde koşturup durmaktan vazgeç/ Bırak değerini Tao yanında olsun/ Onunla uyumlu yaşa, ona giden öğretileri başkalarıyla paylaş"

"Ayrıştırmamayı uygulama erdemi,/ Mutlak neşe ve özgürlüğü ebedi bir şekilde tatmayı mümkün kılar"

"Bilge, birliği anlayarak, yeryüzünü anası, gökleri babası/ Ve tüm canlıları kardeşleri olarak kabul eder/ Onlara özen göstermekle kendisine özen gösterdiğini bilir/ Onlara vermekle kendisine verdiğini bilir/ Onlarla barış içinde olmakla, kendisi ile barış içinde olur"